

El temps en romiatge

Jaume Geli espren la memòria del lloc amb l'acció 'Refer', consistent a cobrir les ruïnes del puig de Sant Martirià de Banyoles amb tretze arcs pujats en processó

El puig de Sant Martirià és un dels miradors més espectaculars sobre l'estany de Banyoles, tan a prop del nucli urbà, que no cal ni esperar cap festa assenyalada per pujar-hi a fer la berenada amb la canalla o encantar-se mirant els núvols assegut sobre els murs que encara es conserven de l'antiga capella dels servites, on en temps reculats s'havien venerat les relíquies del patró de la ciutat. Jaume Geli, com a bon banyolí, hi puja sovint des que era un nen, però aquelles ruïnes que dibuixen a la perfecció el perímetre d'un monument que ja no existeix semblaven demanar a crits alguna cosa més que una excursió de diumenge.

"La contemplació d'aquest espai durant anys m'ha portat finalment a la decisió d'intervenir-hi", explica l'artista, que aprecia el marc estratègic, tant físic com immaterial, del lloc: "Es tracta d'un punt elevat en relació amb la ciutat, un punt de confluència de vells camins que conduïen a la Banyoles antiga i que té al darrere el pla de Martís i, més enllà, la Garrotxa i l'Alt Empordà. Un punt, per tant, on ets a la vista de quasi tot, i quasi tot és a la vista." La seva no és una proposta faraònica de restitució, tot i que admet que té "un punt èpic", sinó més aviat un acte de reconeixement i visibilitat dels vincles que durant segles la ciutat ha establert amb el lloc, a la manera dels antics romiatges en què els pelegrins portaven la imatge de sant Martirià des del seu santuari isolat fins a tocar les aigües de l'estany en acció gràcies.

D'aquesta manera va començar a prendre forma el projecte Refer, un palíndrom que, com la memòria mateixa d'aquest petit promontori, es desplega en dues direccions: cap enrere i cap endavant; del passat accidentat, que culmina amb l'enderroc de la capella durant la guerra napoleònica, fins al present, que no pot eludir, afirma l'artista, els fets de l'1 d'octubre del 2017.

Refer. Fer i desfer evoca, doncs, "una dinàmica quasi viciada de construcció i destrucció" que ha afectat aquest espai des dels seus orígens i a través del qual es proposa un diàleg amb la memòria que comença demà, amb la primera fase de la intervenció artística, finançada en part amb una campanya de micromecenatge de Verkami. Es tracta d'una acció popular, oberta al públic, consistent a tragar les peces que formaran els tretze arcs de ferro amb què l'artista vol cobrir les ruïnes en una pujada a peu des de la ronda Fortià fins al puig de Sant Martirià. La convocatòria és a les 6 de la tarda, i és previst que s'allargui fins cap a les 8. L'endemà, dissabte, Jaume Geli, amb l'ajuda de quatre col·laboradors, muntarà i col·locarà els arcs a força de braç, respectant l'estructura de les restes arqueològiques, protegides amb una làmina de goma per preservar la integritat de la pedra. El procés de muntatge ja ha estat assajat prèviament en un altre espai a l'aire lliure per garantir la viabilitat i seguretat de tota l'operació, que serà enregistrada en vídeo com a prova documental d'una instal·lació efímera que el mateix artista s'encarregarà de presentar en una visita pública diumenge, dia 30, a les 7 de la tarda.

"La idea és intervenir en les restes de l'edifici d'una manera efímera i minimalista, i connectar l'acció amb la memòria històrica del lloc", concreta Jaume Geli, que en els seus darrers treballs s'ha acostat a l'entorn més proper, com en les exposicions Terra incògnita, al Museu Darder (2014), i Projecte L, a la Fundació Valvi de Girona (2018). La segona fase del projecte tindrà lloc del 22 al 29 d'octubre, durant les Festes de Sant Martirià, amb una exposició a la Factoria de les Arts Escèniques, on l'estructura de ferro dels arcs serà presentada

suspesa del sostre de la nau, de cap per avall, mentre es projecten les filmacions del seu muntatge i desmuntatge al puig. "L'objectiu és fomentar la reflexió i l'estudi d'aquest gran cos arquitectònic i escultòric que haurà estat instal·lat a l'exterior i que ara, en repòs, esdevé una gran metàfora de la memòria", raona l'artista. A la mateixa Factoria s'hi exposaran la sèrie de dibuixos, pintures i maquetes que han servit per anar definint el projecte.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 27-09-2018, Pàgina 47

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1474218-el-temps-en-romiatge.html>